

cho culpablemente cometido y por contrariar el principio de lesividad en relación con el bien objeto de protección.

Concluimos aquí el comentario de la obra destacando la claridad en la exposición sin menoscabo por ello del rigor técnico propio de la disciplina jurídica, lo que hace de su lectura un útil instrumento para un profundo y completo conocimiento de la materia.

Gonzalo de Aranda y Antón

**DIVERSOS AUTORS:** Estudios sobre el Estatuto de Autonomía para las Islas Baleares, Goven Balear, Presidència del Govern, Palma de Mallorca, 1988, 259 pàgs. (\*)

Molt Honorable Senyor President, Honorables senyors, Excel.lentíssims i Il.lustríssims senyors, senyores i senyors.

És, per a mi, una vertadera satisfacció presentar, un dia tan assenyalat com el del cinquè aniversari del nostre autogovern, aquest llibre col.lectiu en el qual es recolleixen tretze *Estudis jurídics sobre l'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears*. I és motiu particular de satisfacció per dues raons: com a jurista, perquè veig recollits en aquest llibre alguns dels meus treballs; i d'altra banda, com a Secretari General de la Universitat de les Illes Balears, perquè puc constatar que aquest llibre ha nascut i s'ha nodrit dins aquesta Universitat, com un servei més al poble de les Illes.

Encara que som conscient que es fa tard i que el programa d'activitats de la jornada d'avui és molt atapeït, voldria fer algunes reflexions que em pareixen d'interès per poder calibrar, amb justícia, la transcendència de l'obra que ara presentam. Balears, fins avui, era l'única comunitat autònoma de l'Estat Espanyol que no tenia un treball global que analitzàs el sistema jurídico-polític del seu autogovern. Fins i tot en una Comunitat com la d'Extremadura, on el sentiment autònic és molt dèbil, hi existeixen ja cinc llibres que estudien el seu sistema d'autogovern. I per contra, ho torn a dir, a la nostra Comunitat, tret d'un petit treball de Josep Maria Quintana, no hi havia pràcticament res.

Era doncs urgent que els juristes començàssim un esforç, il.lusionat i rigorós, per proveir la nostra jove autonomia de l'arsenal doctrinal necessari per resoldre els dubtes i arreglar les deficiències. Només així la nostra Comunitat podrà assolir les màximes cotes de perfecció de funcionament, això és, en els serveis i en les possibilitats reals que ofereix als seus habitants.

---

(\*) Discurs de presentació d'aquest llibre pronunciat pel doctor Joan Oliver Araujo a l'Ajuntament de Maó, dins els actes commemoratius del cinquè aniversari de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears (6-III-1988). S'han introduït lleugeres modificacions sobre el text original.

En aquest esforç s'ha de destacar el notable suport del Govern Balear, i molt especialment del seu President, que encoratja i subvenciona aquest tipus d'activitats; cosa que, de moment, ja s'ha concretat en la publicació d'aquest conjunt d'Estudis. I s'ha de subratllar que és molt important que els poders públics financin aquestes publicacions, perquè les editorials comercials, des dels seus lògics càlculs de mercat, solen mostrar-se molt reticents, per raons òbvies, a l'hora de publicar treballs amb destinataris molt limitats.

El tema de l'organització territorial de l'Estat, sense cap dubte, ha estat una de les qüestions que s'han plantejat més conflictives al llarg de la nostra història constitucional. Des de fa prop de dos-cents anys, Espanya cerca una fórmula d'organització en què càpiguen, sense ruptures, unitat i peculiaritat; una fórmula d'equilibri entre les forces centrípetes i les centrífugues, superant actituds extremes (Ribas Maura).

La Constitució espanyola de 1978, després d'una tradició secular d'unitarisme centralista, ha reconegut, a l'article segon, el dret a l'autonomia de les "nacionalitats i regions" que integren l'Estat Espanyol, com un principi general de l'organització territorial.

Després d'un dilatat i polèmic procés, les Illes Balears accediren a l'autonomia menys plena per la Llei Orgànica 2/1983, que aprovava el seu Estatut d'Autonomia. Posteriorment, durant aquests darrers cinc anys, s'han dictat nombroses normes que han desenvolupat i completat les seves disposicions, fet que en puritat permet parlar de "règim autonòmic balear". Precisament, l'estudi, l'anàlisi i el comentari d'aquest règim constitueixen l'objecte central del llibre present.

Els autors d'aquesta obra hem tractat d'emprendre, amb profunditat i sense prejudicis, els principals problemes que es deriven de constituir les quatre Illes habitades de l'Arxipèlag de les balears una comunitat autònoma, dins el complex i plural Estat espanyol. Alhora, hem procurat no caure en un juridicisme exclouent, que es limitàs a presentar un complex entramat d'esquemes abstractes i formals. En efecte, encara que es tracta d'una obra eminentment jurídica, escrita per professors de la Facultat de Dret, hem intentat valorar en termes justs la dada política; l'harmonització, encara que a primera vista pot parèixer senzilla, exigeix un esforç notable de comprensió i anàlisi.

El llibre que presentam consta de tretze treballs, que corresponen a dotze autors:

Al primer, del qual l'autor és el professor Romà Piña, s'acudeix a la dada històrica per analitzar sumàriament els antecedents remots i pròxims de la nostra autonomia; hi inclou també una completa visió del procés autonòmic i de l'elaboració i aprovació de l'Estatut.

Venen, a continuació, dos treballs de gran actualitat: un del senyor Lluís Segura sobre el règim jurídic lingüístic de l'Estatut d'Autonomia, i un altre del doctor Miquel Coca Payeras -catedràtic de Dret Civil- en el qual s'analitzen de forma exhaustiva els articles sisè i setè de l'Estatut d'Autonomia, això és, la condició política, el veïnatge administratiu i el veïnatge civil balear.

S'ha prestat una especial atenció, com no podíem fer altrament, a l'estudi i l'anàlisi de les institucions d'autogovern. Aquestes són, en definitiva, els subjectes actius, els agents que exerceixen i donen contingut al dret a l'autonomia atri-

buïda a la Comunitat Autònoma. La composició i elecció, l'organització, el funcionament i les funcions, són temes d'extraordinària importància per a la caracterització del sistema autonòmic balear. El doctor Astarloa Villena ha analitzat el Parlament, el doctor Lafuente Balle el President de la Comunitat Autònoma, el professor Ribas Maura el Govern, i el doctor Colom Pastor el debatut tema dels Consells Insulars. L'anàlisi de les institucions d'autogovern, s'ha completat amb un estudi del doctor Andrés de la Oliva Santos sobre l'Estatut i l'organització judicial a les Illes Balears.

Després, s'hi inclouen dos treballs de Dret Financer. El de la senyora Pilar Cabota sobre els antecedents històrics de la Hisenda a l'Estatut d'Autonomia de les Balears; i el de la professora Carmen Fernández sobre l'àmbit espacial del Dret Tributari de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. El senyor Lluís Alemany ha reflexionat sobre el paper de les comunitats autònomes a la nova Llei reguladora de les bases de règim local.

Per acabar, s'hi inclouen dos treballs la paternitat dels quals em pertany. En el primer, hi analís amb deteniment els diversos procediments de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. En el segon, elaborat fa més de quatre anys, hi faig un breu assaig de sociologia electoral, examinant i interpretant els resultats produïts a les Balears el 8 de maig de 1983.

Això és, en síntesi ràpida, el contingut essencial del llibre. Llibre modest, però que ha de servir d'estímul i de punt de partida per estudis posteriors sobre el tema de l'autonomia balear.

La tasca de la nostra generació és la de treballar il·lusionats, malgrat la boira i les dificultats, en aquest projecte engrescador, sabent que el premi serà un demà més just, més lliure i més solidari pels nostres fills. Aquesta és, bé des del camp de l'estudi o bé des del camp de la praxi política, la nostra apassionant comensal diària. Res més i moltes gràcies.

Joan Oliver Araujo

JIMENEZ Y JIMENEZ, Francisco: "Introducción al Derecho Penal Militar", editorial Civitas (serie tratados y manuales), Madrid 1.987, 240 páginas.

Como se dice en la contraportada de esta "Introducción al Derecho Penal Militar" existe un amplio vacío doctrinal en relación a este específico sector de las normas punitivas; y lo mismo pudiera decirse, en términos generales, de todas las que fragmentaria y dispersamente cabe encuadrar en la categoría de derecho penal especial, entendido éste como el que se encuentra fuera del Código Penal "común".

Si este olvido o descuido en la doctrina puede tener sus explicaciones, nunca definitivamente convincentes, ninguna razón existe para ello, y menos aún si nos